

Abstrakt:

Práce se věnuje výzkumu formativních procesů na sídlišti LnK v Bylanech u Kutné Hory. Studium tohoto tématu si bere za cíl kritičtější zhodnocení pramenné základny, se kterou archeologie neolitu většinou pracuje, a demonstraci možností a limitů metod, které k tomuto kroku mohou vést.

Za účelem této práce byly sesbírány metrické a některé kvalitativní znaky téměř 1700 keramických fragmentů z vybraného stavebního komplexu v Bylanech. Z těchto dat a původní dokumentace pak byly zjišťovány základní charakteristiky jednotlivých objektů a vrstev, jako například hustota fragmentů, fragmentarizace keramiky anebo rozptyl fragmentů jednoho jedince. Díky získaným datům bylo také možné kriticky zhodnotit původní chronologii, která vycházela z datování celého komplexu, a ne jednotlivých objektů. Pro ověření chronologické homogenity objektů byly testovány graduální filtrace keramických intruzí.

Druhou rovinou práce je studium antropomorfní rytiny na keramickém střepu, která byla v roce 2018 v jednom z objektů náhodou nalezena. Byla zkoumána technika, styl, a především autentičnost rytiny. Pro ověření jejího kontextu byly v celém keramickém souboru stavebního komplexu hledány analogické rytiny a bylo zjišťováno množství materiálu, na kterém se podobná rytina mohla zachovat.

Výsledky analýz se povedlo dokázat, že jednotlivé objekty mají velice různorodý charakter. Byly zjevně zaplňovány různými mechanismy a ve více fázích. Keramický materiál do výplně objektů nebyl cíleně ukládán (až na výjimky), ale většinou se do ní dostával s jiným materiálem, který onu keramickou složku obsahoval. V případě antropomorfní rytiny se i přes její atypický charakter nepovedlo potvrdit ani vyvrátit její autenticitu. K jejímu řešení by snad v budoucnu měly přispět přírodovědné analýzy.

Závěry této práce dokazují nutnost kritičtějšího náhledu na zahluobené sídlištní situace a ukazují na zásadní teoretické problémy modelu *stavebních komplexů*, který objekty v okolí domu považoval za chronologicky a povahově homogenní. Analýza stylu keramiky také ukazuje na potřebu přepracování stávající chronologie.

Klíčová slova: LnK – Česko – Formativní procesy – Bylany – Objekty